

dog mindst fire), der skulde vælges paa fem Aar af og blandt de til den lutherske Kirke hørende Husfædre, som ikke havde løst Sognebaand til en anden Sognepræst, og som forinden havde indtegnet sig i Vælgerprotokollen. Menighedsraadets Bestemmelse angives i Forslaget derhen, at det skal understøtte Præstens Bestræbelser i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden, i hvilket Øjemed det skal agte paa enhver Ytring af det religiøse og sædelige Liv, som kommer til Syne i Menigheden, og efter Aftale med Præsten i saadan Anledning optræde efter Omstændighederne enten vejledende og opmuntrende eller advarende lige overfor de enkelte af Menighedens Medlemmer, ligesom Raadet ogsaa skal virke for Kirkebesøget og for Gudstjenestens Højtidelighed og Værdighed. Derhos var det paatænkt at lade Menighedsraadet forestaa et frit kirkeligt Fattigvæsen, hvis Indtægter kunde tilvejrbringes ved frivillige Gaver, Indsamling i Kirkens Fattigtavler og Blok samt saadanne Legater, som ikke henhørte under det almindelige Fattigvæsen. Endelig skulde Menighedsraadet være berettiget til at indgive Andragender angaaende kirkelige Foranstaltninger og kunne høres over saadanne af den kirkelige Øvrighed. Menighedsraadet skulde samles mindst fire Gange aarlig, og dets Forhandlingsgenstande og Beslutninger, med Undtagelse af, hvad der angik den private Sjælesorg, indføres i en Protokol, der skulde forelægges Provsten og Biskoppen ved Visitationerne, ved hvilke ogsaa Menighedsraadet skulde samles for at give mulig attraaede Meddelelser og forebringe Menighedens Ønsker.

Medens Regeringen den Gang fandt Betænkelighed ved gennem en almindelig Lov at paabyde Menighedsraads Indførelse over hele Landet, mente den dog i Erkendelsen af denne Institutions Betydning og dens Nødvendighed som Grundlag for en organisk Udvikling af Folkekirken at burde gøre sit til disse Raads Oprettelse paa de Steder og i de Egne, hvor Forholdene maatte findes egnede dertil, og den 24de September 1856 udgik der derfor fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet et Cirkulære til samtlige Biskopper om denne Sag.

I dette Cirkulære udtalte den daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Hall) sig først om de Betænkeligheder, han havde ved straks ved en almindelig Lovforanstaltning at anordne Indførelse af Menighedsraad efter een Form i alle Me-

nigheder i Landet, og som gjorde, at han, skønt han personlig kunde slutte sig til Kommissionsforslaget, mente at burde indskrænke sig til ved administrative Foranstaltninger at virke hen til en fri Dannelse af Menighedsraad overalt, hvor Trangen dertil følte eller vækkedes, og paa saadan Maade, som Forholdene i den enkelte Menighed og Beskaffenheden af den i samme værende Trang dertil naturlig vilde medføre. Hertil udbad han sig Biskoppernes og Sognepræsternes velvillige Medvirkning, og idet Dannelsen af disse Menighedsraad i øvrigt stilledes frit, stilledes der i Cirkulæret kun Fordring om, at enhver Præst gjorde Indberetning gennem vedkommende Provst til sin Biskop om, hvad der foretoges i Anledning af denne Cirkulærskrivelse, saaledes at intet i Medfør heraf oprettet Menighedsraad kunde træde definitivt i Kraft, forinden Planen for samme var bleven Biskoppen forelagt, og der fra hans Side ikke var fundet noget imod samme at erindre. Lige saa lidt som for Menighedsraadens Oprettelse indlod Ministeriet sig paa i Cirkulæret at give bestemte Regler for dets Betydning og Virksomhed, men overlod ogsaa i denne Henseende Sagens Fremgang til de i de enkelte Menigheder tilstedeværende Forhold og Kræfters egen fri Udvikling. Som det vigtigste af de Punkter, paa hvilke Menighedsraadet kunde faa Betydning nævnedes i Cirkulæret Raadets Deltagelse i Forvaltningen af Sjælesorger-Embedet og i Bestyrelsen af Menighedens indre religiøse Anliggender, i hvilken Henseende den historiske Tilslutning til Danske Lovs Bestemmelser om Præstens Medhjælpere (D. L. 2—9) fremhævedes, en Institution, i hvis Genoplivelse man navnlig fandt en Betingelse for Udøvelsen af den kirkelige Myndighed og Tugt, hvis Anvendelse maatte afløse den med de ved Grundloven skabte Forhold uførenelige Benyttelse af borgerlig Tvang indenfor Kirkens Enemærker, og der gjordes i Cirkulæret nærmere Rede for, hvorledes man tænkte sig, at Menighedsraadet kunde virke paa dette som paa andre Omraader. Sluttelig fremhævedes ogsaa, at der maatte lægges en ikke mindre Vægt paa Menighedsraadens Betydning for Menighedsmedlemmerne til at vække og styrke disses bevidste Deltagelse i det kirkelige Liv. Ligesom Præsten maatte kunne raadføre sig med dem og benytte sig af deres Medhjælp i ethvert Anliggende, der efter hans Formening kunde bidrage til Fremme for Menighedens kristelige og kirkelige Liv, saaledes vilde Menigheds-